

Příběh je fiktivní, všechny postavy jsou vymyšlené. Pokud najdete nějakou podobnost se skutečností, pak je čistě náhodná.

Příběh z jednoho gymnázia.

Těch osm let, které jsem strávila na gymnáziu, mě ovlivnilo v mnoha směrech. Poznala jsem spoustu zajímavých lidí, někteří z nich se stali mými nejlepšími přáteli, prožívala jsem tam své první lásky, zklamání, zjistila, že za úspěchem se vždy skrývá tvrdá dřina, a pokud člověk chce něčeho dosáhnout, je lepší udělat pro to maximum, protože i když to pak nevyjde, může si říct: „Alespoň jsem to zkusil, udělal jsem, co se dalo.“ Co mě ale opravdu zasáhlo, byl příběh mé oblíbené učitelky, který se odehrával ve zdech naší školy, přímo před mýma očima. Hodně lidí si z něj vzalo ponaučení, že občas je lepší držet jazyk za zuby a splynout s davem. Já jsem si ale díky tomu uvědomila, že v životě potkám spoustu lidí, kteří mě budou chtít srazit k zemi, ale pokud se budu dál držet svých ideálů a pravdy, najdou se i takoví, kteří mi pomůžou vstát a obvázat rány, kteří se mě zastanou. Možná nakonec nevyhrají, ale nezklamou sebe a lidi, kteří mi věří. Na čem jiném by mělo záležet?

Seznámili jsme se s ní hned druhý den na nové škole. „Dobrý den, mé jméno je Marie Nová a učím zeměpis a tělocvik.“ Napsala své jméno na tabuli a pak vyzvala nás, abychom se představili. Ptala se nás na naše oblíbená města, hory, světadíly, ale nestačila jí pouhá jednoslovná odpověď. Ptala se: „Proč“. Proč raději Amerika než Asie? Proč Paříž místo Londýna? Velmi nenásilnou formou se nám už od první hodiny vryla do paměti a myslím si, že mluvím za celou třídu když řeknu, že jsme se těšili na každou další hodinu. V jejích hodinách jsme museli hodně přemýšlet, ale jinak než v ostatních předmětech. Nechtěla po nás data, počty obyvatel, ani rozlohu přesně z paměti. Chtěla, abychom pochopili, že každá věc, která se stane, která existuje, má svoji příčinu a důsledek. S touhle pravdou jsem se už mnohokrát v životě setkala. Naučila jsem se například, že člověk musí spadnout, aby zase mohl vstát, že nic není zadarmo, a že i když slunce zítra vyjde zas, tak nám chleba nezlevní. V takových situacích jsem si vždy vzpomněla na tu první hodinu ve škole, kdy jsem jako malý, nezkušený student seděla v lavici a okouzleně poslouchala každé slovo naší nové učitelky předmětu, který se zanedlouho stal mým nejoblíbenějším.

Jak jsem již psala, na gymnáziu jsem potkala mnoho lidí. Někteří mě inspirovali, jiné jsem si oblíbila, ale byli mezi nimi bohužel i takoví, se kterými bych se raději nesetkala. A mezi ně bohužel patřil i náš nový ředitel. Musím ovšem poznamenat, že paradoxně patří mezi lidi, které si budu nad smrti pamatovat. „... a motto do nového roku zní: Život je jako otevřená kniha. Někdy je ale potřeba ji zavřít, a začít číst novou,“ zaznělo v rozhlase při každoročním projevu na začátek nového školního roku. Následovala chvíle ticha, když jsme ale viděli, jak naši třídní cukají koutky, neudrželi jsme se a začali se hlasitě smát. Seznámení s novým panem ředitelem se povedlo. Hned svými prvními slovy dokázal rozesmát celou školu. To jsme ovšem netušili, že následky za náš neuvážený, spontánní projev si ponese s sebou až do konce studia. Když jsme se ještě tentýž týden ptali paní učitelky Nové na její názor na nové vedení školy, zatvářila se nejistě, řekla, že nemá právo někoho soudit a odvedla rychle řeč na japonskou kulturu.

Jak léta plynula, pan ředitel zrušil výlety na víc jak jeden den, prý z důvodu bezpečnosti, časem zanevřel také na všechny kurzy, jak lyžařský, tak turistický. Měl o nás prostě starost. Báł se, aby se nám náhodou něco nestalo. Možná, že ze stejného důvodu začali ze školy odcházet skvělí profesori s dlouholetou praxí. Naše škola pro ně zkrátka byla rizikovým pracovištěm. Panu řediteli to ale vrásky na čele nedělalo. Na jejich místa dosazoval čerstvé absolventy vysokých, mnohdy pouze středních škol, kteří ovládli veškerou výuku.

Kvarta se stala naším osudovým ročníkem. Ročníkem změn, pochybností a protestů. Hned poté, co z „osobních“ důvodů odešla naše učitelka angličtiny, nám vedení školy vyměnilo také učitele zeměpisu. S příchodem nového zeměpisáře ve třídě sice vzrostl počet jedniček, ale nepřímouměrně také poklesla míra našich znalostí. Do té doby bylo zvykem ptát se: Proč? Ale odteď jsme se ptali pouze: Kterou stranu z učebnice se máme naučit? Když jsme

se zajímali o to, co se s naší učitelkou stalo, všichni se odpovědi bránili jako čert kříži. Teprve až když naše stížnosti přerostly v hromadný protest rodičů, dostali jsme ji zpět jako učitelku tělocviku. Bylo nám vysvětleno, že je tak kvalitní pedagog, že jí je na výuku zeměpisu škoda. Všem bylo jasné, že něco není v pořádku, ale nikdo neměl odvahu se zeptat.

S dalším rokem atmosféra houstla čím dál více. Paní učitelka Nová už učila pouze tělocvik. Nechápal jsem to. Mé známky ze zeměpisu byly výborné, ale vzhledem k tomu, že jsem z něj chtěla maturovat, nezáleželo mi až tak na jedničkách, jako spíš na tom, co doopravdy umím. Když se rodiče opět sešli na třídních schůzkách a ptali se za nás, třídní se slitovala a objasnila jim, co se stalo. „Vím, že bych vám o tom neměla nic říkat, ale na druhou stranu není fér, abyste vy a obzvlášť studenti nic nevěděli. Mají paní učitelku velmi rádi a i ve výuce si myslím navzájem vyhovovali. Vloni pan ředitel na naši školu přijal dva nové zeměpisáře. Žáci, kteří je dostali, s nimi ale nebyli spokojeni. Koneckonců s nimi teď není spokojená ani moje třída. To se novým učitelům samozřejmě nelíbilo, stejně tak jako vedení školy, a tak si pozvali paní Novou do ředitelny na kobereček. Přikázali jí, že musí změnit styl výuky, přizpůsobit se metodám nových učitelů, jinak jí odeberou hodiny. Ta s tím pochopitelně nesouhlasila a bránila se, tak na ni poslali komisi, která její výuku strašným způsobem zkritizovala. Za trest jí sebrali všechny hodiny zeměpisu.“ Řešit, proč komise nesouhlasila se stylem výuky učitelky Nové, bylo zbytečné. Hned jak nový ředitel nastoupil, po celé škole se okamžitě rozneslo, že jeho bratr dělá na ministerstvu školství. Každý ať si z toho vyvodí, co uzná za vhodné. V dnešní době se dá zařídit kde co, za peníze se dá koupit třeba i štěstí a lidem, zejména vysoce postaveným, nedělá problém řešit své problémy všemi dostupnými prostředky.

Naše rozhořčení nebralo konce a dovoluji si říct, že jsme Frekvenční slovník mluvené češtiny rozšířili o pár, ne zrovna pěkných a spisovných, slov. Chtěli jsme se nějak bránit, postavit se za pravdu a požadovat spravedlnost. Možnost odplaty na sebe našťastí nenechala dlouho čekat. Na konci ročníku každoročně vyplňují studenti anonymní dotazníky, týkající se spokojenosti se školou, různých návrhů a připomínek. Nenechali jsme jedinou nit suchou. Zkritizovali jsme toho spoustu. Přes nespokojenost s učiteli, s výukou, se zákazem výletů, až po nesouhlas s reformami týkajícími se maturity. Do konce roku byl klid. A ten, jak je námořníkům dobře známo, signalizuje bouři. Ta se rozpoutala na začátku kvinty. Řeč o anonymitě dotazníků zřejmě moc pravdivá nebyla. Do třídy nám přišla celá delegace zástupců a učitelů, v čele s panem ředitelem. Vyslechli jsme si toho spoustu. Jak nemáme mluvit do věcí, kterým nerozumíme, jak jsme třída, ve které se podle názoru psychologa budou rozvíjet psychopatologické jevy, a v podstatě z toho vyplynulo, že jestli máme v plánu na této škole maturovat, měli bychom držet jazyk za zuby a soustředit se výhradně na studium.

Co nám tedy zbývalo. Mlčeli jsme, učili jsme se, ale spokojení jsme nebyli. Dotazníky se už přirozeně další rok na našich lavicích neobjevily. Aférou se zeměpisem však celý případ neskončil. Aby toho nebylo málo, učitelka Nová byla obviněná ze špatné výuky tělocviku a z obtěžování studentů. Opět byla svolána komise za účelem paní učitelku co nejvíce potopit. Nakonec ji donutili omluvit se nejen za to, z čeho ji nařkli, ale i za svoji obhajobu. A co my? Měli jsme rok před maturitou, navíc státní maturitou. Přikázali nám držet jazyk za zuby. A tak jsme mlčeli a radši se ani neptali. Přesto, že to v nás vřelo, nikdo neměl odvahu otevřít pusou. Ale copak nám to může mít někdo za zlé? Viděli jsme, jaké peklo dokázal ředitel udělat učitelce. Co by asi bylo s námi, kdybychom se zase vzepřeli. Dodnes nechápu, proč tak skvělá učitelka, jako byla, dozajista ještě je, paní Nová, už dávno neučí někde, kde si jí budou více vážit. Možná z hrdosti, ze strachu, možná proto, že kdyby odešla, přiznala by porážku. Ale pro mě nikdy neprohrála. Navždy zůstane mým vzorem a inspirací. Jako tehdy, když mi bylo jedenáct a poprvé jsem seděla v lavici v nové škole, střední škole, a užasle poslouchala každé její slovo...